

Asesiad Strwythuredig **2025**

Iechyd a Gofal Digidol Cymru

Medi 2025

Amdanom ni

Yr ydym wedi paratoi a chyhoeddi'r adroddiad hwn o dan adran 61(3)(b) o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus Cymru 2004.

© Archwilydd Cyffredinol Cymru 2025

Gallwch aildddefnyddio'r cyhoeddiad hwn (heb gynnwys logos ac eithrio fel rhan annatod o'r ddogfen) yn rhad ac am ddim mewn unrhyw fformat neu gyfrwng.

Os ydych chi'n ei aildddefnyddio, rhaid i'ch aildddefnyddio fod yn gywir ac ni ddylai fod mewn cyd-destun camarweiniol. Rhaid cydnabod y deunydd fel hawlfraint Archwilydd Cyffredinol Cymru a rhaid i chi roi teitl y cyhoeddiad hwn. Pan fyddwn wedi nodi unrhyw ddeunydd hawlfraint trydydd parti, bydd angen i chi gael caniatâd gan ddeiliaid yr hawlfraint dan sylw cyn ei aildddefnyddio.

Os oes angen help arnoch gyda'r ddogfen hon

Os hoffech ragor o wybodaeth, neu os oes angen unrhyw un o'n cyhoeddiadau arnoch mewn fformat neu iaith arall, os gwelwch yn dda:

- Ffoniwch ni ar 029 2032 0500
- E-bostiwch ni yn post@archwilio.cymru

Gallwch ddefnyddio'r Gymraeg neu'r Saesneg pan fyddwch yn cysylltu â ni – byddwn yn ymateb i chi yn yr iaith rydych chi'n ei defnyddio.

Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg.

Mae Archwilio Cymru yn dilyn y safonau archwilio perfformiad rhyngwladol a gyhoeddwyd gan Sefydliad Rhyngwladol y Goruchaf Sefydliadau Archwilio (INTOSAI).

Cynnwys

Ciplun archwilio	4
Ffeithiau a ffigurau allweddol	6
Ein canfyddiadau	7
Argymhellion	23
1 Ynglŷn â'n gwaith	25
2 Argymhellion archwilio blaenorol	27
3 Termau allweddol yn yr adroddiad hwn	34
4 Ymateb y rheolwyr i'n hargymhellion archwilio	36

Ciplun archwilio

Yr hyn yr edrychwyd arno

- 1 Fe wnaethom edrych ar ba mor dda mae lechyd a Gofal Digidol Cymru (DHCW) yn cael ei lywodraethu ac a yw'n gwneud y defnydd gorau o'i adnoddau. Edrychwyd ar bedwar maes yn benodol:
 - pa mor dda mae ei fwrdd yn gweithio;
 - sut mae'n cadw golwg ar risgiau, perfformiad, ansawdd gwasanaeth, ac argymhellion;
 - sut mae'n cynhyrchu cynlluniau a strategaethau allweddol; a
 - sut mae'n rheoli ei gyllid.
- 2 Fe wnaethom hefyd edrych ar gynnydd DHCW wrth weithredu argymhellion o:
 - adroddiadau asesu strwythuredig blaenorol;
 - ein hadroddiad 2024 ar arbedion costau; ac
 - ein hadroddiad 2023 ar gynllunio'r gweithlu.

Pam mae hyn yn bwysig

- 3 Mae cyrff y GIG yn parhau i wynebu ystod eang o heriau sy'n gysylltiedig â'r angen i foderneiddio a thrawsnewid gwasanaethau i ddelio â chyllid cyfyngedig, galw cynyddol, ôl-groniadau triniaeth, prinder gweithlu, ac ystâd sy'n heneiddio. Felly, mae'n bwysicach nag erioed i fyrddau cyrff y GIG gael trefniadau llywodraethu corfforaethol ac ariannol cryf ar waith. Mae hyn yn helpu i roi sicrwydd iddyn nhw eu hunain, y cyhoedd, a rhanddeiliaid allweddol eu bod yn cymryd y camau cywir i ddarparu gwasanaethau diogel, o ansawdd uchel ac i ddefnyddio arian cyhoeddus yn ddoeth.

Yr hyn a ganfuwyd gennym

- 4 Mae gan DHCW Fwrdd effeithiol gyda chefnogaeth trefniadau llywodraethu da. Mae ganddo brosesau rheoli ariannol cryf a chynllun hirdymor clir, gan gynnwys y Cynllun Tymor Canolig Integredig (IMTP). Fodd bynnag, mae ei ddibyniaeth, yn rhannol, ar gyllid tymor byr ac arbedion o swyddi gwag yn parhau i gyflwyno rhai risgiau ariannol.
- 5 Mae systemau llywodraethu corfforaethol DHCW yn effeithiol, ac mae'r camau presennol yn helpu i leihau risgiau allweddol. Mae'r Pwyllgor Cyflawni Rhaglenni yn canolbwyntio'n iawn ar raglenni digidol mawr, ond dylai ganolbwyntio mwy ar yr hyn y gall DHCW ei reoli a gweithio'n well gyda phartneriaid i gefnogi cyflawni ehangach. Er bod DHCW yn ymateb yn gadarnhaol i'w gynnydd diweddar gan Lywodraeth Cymru, byddai adrodd perfformiad cryfach ac olrhain strategaethau sefydliadol yn well yn ei helpu i asesu a dangos ei effaith a'i werth i bartneriaid.

Yr hyn a argymhellir gennym

- 6 Rydym wedi gwneud pedwar argymhelliad i DHCW ar:
 1. Sicrhau bod y Pwyllgor Cyflawni Rhaglenni yn blaenoriaethu meysydd lle gall DHCW ddylanwadu'n uniongyrchol ar ganlyniadau.
 2. Sicrhau bod adroddiadau perfformiad yn esbonio'n glir targedau a gollwyd, camau cywiro, ac a yw'r camau hynny'n effeithiol.
 3. Mabwysiadu fformat safonol ar gyfer cynlluniau cyflawni.
 4. Mae sicrhau bod diweddariadau IMTP i'r Bwrdd yn dangos yn glir pa mor dda y mae amcanion cyfredol yn cael eu cyflawni.

Ffeithiau a ffigurau allweddol

O fewn fframwaith Uwchgyfeirio ac Ymyrraeth Llywodraeth Cymru, mae DHCW ar hyn o bryd ar lefel 3 (monitro uwch) ar gyfer perfformiad a chanlyniadau sy'n gysylltiedig â chyflawni rhaglenni mawr.

Yn 2024-25, cyflawnodd DHCW ei dargedau ariannol trwy dorri hyd yn oed ar reffeniw a gwariant cyfalaf.

Yn 2024-25, nod DHCW oedd arbed £1.5 miliwn ond yn y pen draw arbedodd £2.7 miliwn. Fodd bynnag, daeth £2.2 miliwn o arbedion swyddi gwag i staff.

Nododd Llywodraeth Cymru ym mis Awst 2025 fod Cynllun Tymor Canolig Integredig 2025-28 DHCW wedi'i asesu fel un 'boddhaol'.

Cyflwynwyd datganiadau ariannol 2024-25 DHCW ar gyfer archwiliad allanol ar amser, a chyhoeddodd yr Archwilydd Cyffredinol farn archwilio anghymwys ar 27 Mehefin 2025.

Mae DHCW wedi gweithredu 3 argymhelliad eithriadol yn llawn ers ein hadroddiad asesu strwythuredig diwethaf. Mae 8 argymhelliad yn parhau i fod ar y gweill, ac mae 2 wedi'u disodli gan argymhellion newydd a wnaed eleni.

Ein canfyddiadau

Effeithiolrwydd ac agored y Bwrdd

Mae DHCW yn gweithredu'n agored ac yn dryloyw ac yn ceisio'n weithredol wella sut mae ei Fwrdd a'i bwyllgorau yn gweithio

Busnes bwrdd yn agored i'r cyhoedd

- 7 Mae DHCW yn parhau i ddangos ei fod yn agored ac yn dryloyw ynglŷn â gweithgareddau'r Bwrdd a'r pwyllgor:
- Mae'n parhau i ffrydio'n fyw a chyhoeddi recordiadau o holl gyfarfodydd cyhoeddus y Bwrdd ar ei wefan. Mae hefyd yn cyhoeddi recordiadau o'r rhan fwyaf o gyfarfodydd pwyllgor¹ ar ei wefan.
 - Gall y cyhoedd ofyn am arsylwi ar unrhyw gyfarfod cyhoeddus Bwrdd neu bwyllgor.
 - Mae'n darparu cyfieithiad Cymraeg byw ar gyfer pob cyfarfod cyhoeddus o'r Bwrdd ac yn cynnig Iaith Arwyddion Prydain (BSL) ar gais.
 - Mae'n cyhoeddi papurau'r Bwrdd a'r pwyllgor wythnos cyn pob cyfarfod ar ei wefan a thrwy e-bost.
 - Mae DHCW yn defnyddio sesiynau preifat dim ond pan fo angen i drafod pynciau sensitif. Mae'n darparu crynodeb byr o'r materion a drafodwyd mewn sesiwn breifat yng nghyfarfod cyhoeddus nesaf y Bwrdd neu'r pwyllgor.
 - Mae trafodaethau yng nghyfarfodydd y Bwrdd a'r pwyllgor yn parhau i fod yn agored ac yn dryloyw, yn enwedig wrth drafod heriau.

¹ Nid yw DHCW yn cyhoeddi recordiadau o'r Fforwm Partneriaeth Lleol na'r Pwyllgor Taliadau a Thelerau Gwasanaeth oherwydd eu natur gyfrinachol.

Cefnogi ymddygiad bwrdd effeithiol

- 8 Mae gan DHCW drefniadau llywodraethu clir a chyfoes sy'n helpu'r Bwrdd a'i bwyllgorau i redeg yn effeithiol. Mae'r rhain wedi'u nodi yn ei Fframwaith Sicrwydd Llywodraethu, sydd bellach yn cynnwys y Pwyllgor Cyflawni Rhaglenni. Mae'r Tîm Gweithredol, y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd, a'r Bwrdd yn adolygu dogfennau llywodraethu ac atebolrwydd allweddol bob blwyddyn i sicrhau eu bod yn gyfredol.
- 9 Mae'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd yn sicrhau bod rheolaethau llywodraethu allweddol ar waith a'u dilyn. Mae hyn yn cynnwys goruchwyllo cydymffurfiaeth â Rheolau Sefydlog, Cyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog, a'r Cynllun Cadw a Dirprwyo. Derbyniodd y pwyllgor ddiweddariadau ar y meysydd hyn ym mis Hydref 2024 a Ionawr 2025, nad oedd unrhyw broblemau mawr gyda'r rheolaethau ar waith.
- 10 Ym mis Awst 2024, edrychodd Archwiliad Mewnol ar sut mae DHCW yn rheoli datganiadau o fuddiant. Rhoddodd lefel sylweddol o sicrwydd ac awgrymodd dri gwelliant blaenoriaeth isel. Mae DHCW hefyd wedi gwella sut mae'n rheoli polisïau, gan leihau nifer y polisïau mewnol sydd wedi dyddio o 25 i 10 ers ein hadroddiad asesu strwythuredig diwethaf.

Effeithiolrwydd cyfarfodydd bwrdd a phwyllgor

- 11 Mae Bwrdd a phwyllgorau DHCW yn gweithio'n effeithiol. Mae eu cylch gorchwyl, cylchoedd busnes, a chynlluniau gwaith i gyd yn gyfredol. Fodd bynnag, gallai DHCW ddiweddarau'r rhain ymhellach i adlewyrchu ei ddyletswyddau o dan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 er mwyn sicrhau bod gofynion y Ddeddf wedi'u hymgorffori'n llawn yn ei threfniadau llywodraethu.

- 12 Mae cadeiryddion pwyllgorau yn gwneud defnydd da o'r Fframwaith Sicrwydd Bwrdd (BAF) i helpu i lunio agendâu cyfarfodydd. Mae cyfarfodydd yn cael eu harwain yn dda, gyda'r holl aelodau yn gallu cyfrannu at faterion allweddol. Mae aelodau'r bwrdd yn arsylwi etiquette cyfarfod da ac yn darparu craffu a her priodol. Mae materion yn cael eu rhannu rhwng pwyllgorau ac, lle bo angen, yn cael eu cyfeirio i'r Bwrdd. Ond gallai'r camau sydd angen eu cymryd mewn ymateb i faterion sy'n cael eu gwaethygu i'r Bwrdd fod yn gliriach.
- 13 Mae gan DHCW brosesau cryf ar waith i sicrhau bod papurau'r Bwrdd a'r pwyllgor yn amserol, wedi'u strwythuro'n dda, ac yn tynnu sylw at risgiau a phenderfyniadau allweddol. Mae'r Tîm Llywodraethu Corfforaethol yn cynnal gweithdai i helpu i wella ysgrifennu adroddiadau ac mae'n gwirio pob papur cyn iddynt gael eu cyhoeddi ar-lein.
- 14 Mae DHCW yn gweithio ar sawl rhaglen ddigidol bwysig sy'n cario risgiau uchel. Mae'r rhain yn cynnwys y Systemau Gwybodaeth Radioleg a'r Labordy, y Rhaglen Gwybodeg Canser, a 'Connecting Care'. Mae'r Pwyllgor Cyflawni Rhaglenni wedi gwella sut mae'n goruchwyllo'r rhaglenni hyn ac mae bellach yn cwrdd yn amlach oherwydd y lefel uwch o gynnydd ar gyfer cyflwyno rhaglenni mawr. Yng nghyfarfod Mai 2025, gwelsom aelodau'r pwyllgor yn darparu adolygiad a her gref. Fodd bynnag, gwelsom fod adroddiadau i'r pwyllgor yn aml yn canolbwyntio gormod ar broblemau y tu allan i reolaeth DHCW. Yn hytrach, dylai DHCW ganolbwyntio mwy ar y materion y gall eu rheoli a'r hyn y gall ei wneud i ddylanwadu ar bartneriaid i wneud cynnydd.

Clywed gan staff / defnyddwyr gwasanaeth

- 15 Mae DHCW yn parhau i ymgysylltu â staff yn effeithiol trwy gylchlythyrau, erthyglau 'Mewnwelediadau Bwrdd', TenTalks, a chynadleddau. Mae sesiynau datblygu bwrdd hefyd yn cynnwys slotiau i dimau arddangos eu gwaith. Fodd bynnag, mae lle o hyd i DHCW wneud mwy o ddefnydd o straeon staff mewn cyfarfodydd cyhoeddus y Bwrdd. Byddai hyn yn darparu adborth pwysig wrth i'r sefydliad weithredu ei fodel gweithredu cynnyrch newydd, a fydd yn newid sut mae staff yn gweithio.

- 16 Mae cyfarfodydd y bwrdd yn cynnwys adran 'gwrando a dysgu' sy'n canolbwyntio ar ddarparu rhaglenni a gwasanaethau. Mae cyfarfodydd blaenorol wedi ymdrin â Chofnod Gofal Nyrsio Cymru a chynhwysiant digidol. Mae aelodau'r bwrdd hefyd yn ymweld â gwasanaethau rheng flaen mewn byrddau iechyd i weld systemau digidol ar waith ac i ddeall yr heriau y mae staff rheng flaen yn eu hwynebu wrth eu defnyddio.

Cydlyniant y Bwrdd a gwelliant parhaus

- 17 Mae gan DHCW Fwrdd sefydlog, gyda'r holl rolau Tîm Gweithredol wedi'u llenwi. Dros y flwyddyn ddiwethaf:
- Dechreuodd Cyfarwyddwr Datblygu Pobl a Sefydliadol newydd.
 - Symudwyd y cyfrifoldeb am wasanaethau corfforaethol i Ysgrifennydd y Bwrdd, sydd hefyd yn arwain ar ymateb DHCW i'w gynnydd gan Lywodraeth Cymru (gweler **paragraff 5**).
- 18 Yng nghyfarfod Bwrdd Gorffennaf 2025, rhannodd Is-gadeirydd DHCW y byddai'r Cadeirydd yn ymddiswyddo ar ddiwedd ei dymor ym mis Medi 2025. Bydd angen i DHCW roi cynlluniau ar waith i gefnogi parhad arweinyddiaeth a pharhad y Bwrdd yn ystod y trawsnewidiad hwn.
- 19 Mae'r Bwrdd a'i bwyllgorau yn cynnal hunanasesiadau blynyddol i adolygu pa mor dda maen nhw'n gweithio. Roedd canlyniadau'r adolygiad diweddaraf yn gadarnhaol ar y cyfan, heb unrhyw newidiadau mawr angenrheidiol.
- 20 Mae DHCW yn cefnogi sesiynau datblygu bwrdd arferol sy'n cwmpasu ystod o bynciau. Mae sesiynau diweddar wedi ymdrin â'r Bensaernïaeth Darged Genedlaethol, canlyniadau adolygiad Llywodraethu Data Digidol a Thechnoleg Llywodraeth Cymru, y Fframwaith Rheoli Perfformiad, a gwersi o wasanaethau digidol yng Ngweriniaeth Iwerddon. Mae'r Bwrdd hefyd yn defnyddio'r sesiynau hyn i drafod strategaethau newydd, gan gynnwys ei Gynllun Tymor Canolig Integredig drafft ar gyfer 2025–2028, cyn ei gymeradwyo.

Darparu sicrwydd bwrdd

Mae gan DHCW ddulliau gweddol effeithiol o ddarparu sicrwydd i'r Bwrdd a'r pwyllgorau ar risgiau, perfformiad ac ansawdd, ond gallai eu cryfhau ymhellach.

Rheoli risgiau strategol a chorfforaethol

- 21 Mae gan DHCW Fframwaith Sicrwydd Bwrdd cynhwysfawr (BAF), sy'n cael ei adolygu ddwywaith y flwyddyn gan y Bwrdd. Mae'n dal risgiau strategol allweddol sy'n cyd-fynd â strategaeth hirdymor DHCW ac wedi'u mapio yn erbyn y saith nod lles cenedlaethol. Fel y nodwyd yn gynharach, mae DHCW yn defnyddio'r BAF i helpu i lunio agendâu Bwrdd a phwyllgorau. O ganlyniad, mae pob pwyllgor yn cynnal plymio'n ddwfn ar risgiau strategol a chorfforaethol. Mae'r sesiynau hyn yn gweithio'n dda, gyda phapurau diweddarau yn esbonio'r risgiau yn glir ac yn dangos pa gynnydd sy'n cael ei wneud. Rydym wedi arsylwi pwyllgorau sy'n defnyddio'r wybodaeth hon i ddarparu goruchwyliaeth gref a chael trafodaeth ddefnyddiol.
- 22 Mae gan DHCW drefniadau rheoli risg corfforaethol cryf ar waith gyda chefnogaeth polisïau clir. Mae'r Gofrestr Risg Gorfforaethol (CRR) yn cael ei hadolygu'n rheolaidd trwy'r strwythur llywodraethu ac mae'n rhestru'r prif risgiau gweithredol a'r camau gweithredu i'w rheoli, y perchennog risg, a'r pwyllgor cyfrifol. Mae'n cynnwys 'map gwres' i ddangos sut mae risgiau'n newid, ac mae diweddariadau'n dangos cynnydd mewn risgiau, cael gwared ar risgiau, ac addasiadau sgôr risg. Fodd bynnag, gallai DHCW gryfhau'r CRR ymhellach trwy esbonio'n glir y rheolaethau sydd eisoes ar waith i reoli a lliniaru risgiau.

- 23 Mae'r Bwrdd hefyd yn derbyn adroddiad blynyddol defnyddiol ar dueddiadau risg sy'n cyd-fynd â nodau strategol DHCW. Mae'r adroddiad diweddaraf ym mis Ionawr 2025 yn dangos llai o risgiau yn gyffredinol, sy'n awgrymu bod prosesau risg DHCW yn gweithio'n dda er gwaethaf y ffaith bod risgiau sylweddol yn erbyn nifer o raglenni mawr o hyd. Mae'r adroddiad yn rhoi darlun clir o sut mae risgiau'n symud ond nid yw'n esbonio pam eu bod wedi newid na sut mae'r camau a gymerwyd wedi helpu. Gallai DHCW wella'r adroddiad trwy ei gysylltu'n agosach â'r BAF a'r CRR. Byddai hyn yn helpu i sicrhau cysondeb, cefnogi dysgu, a llywio penderfyniadau.

Monitro perfformiad

- 24 Cymeradwyodd DHCW ei Fframwaith Rheoli Perfformiad wedi'i ddiweddarau ym mis Ionawr 2025. Mae'r fframwaith yn seiliedig ar saith egwyddor graidd² ac yn alinio dangosyddion perfformiad ag amcanion strategol y sefydliad. Mae'n esbonio'n glir sut mae DHCW yn rheoli ac yn goruchwyllo perfformiad ac yn nodi rolau a chyfrifoldebau allweddol.
- 25 Mae'r adroddiad perfformiad sefydliadol integredig wedi'i ddiweddarau bellach yn cynnwys siartiau Rheoli Prosesau Ystadegol ac esboniadau clir sy'n helpu aelodau'r Bwrdd i ddeall perfformiad yn well a llywio eu penderfyniadau. Mae'r adroddiad hefyd yn cysylltu perfformiad DHCW â Safonau Ansawdd Iechyd a Gofal. Er bod yr adroddiad yn cwmpasu dangosyddion allweddol yn dda, nid yw'n cynnwys yr holl wasanaethau yn llawn, fel gwasanaethau digidol sylfaenol, cymunedol ac iechyd meddwl. Mae'r adroddiad hefyd yn cynnwys cerdyn sgorio perfformiad, y mae DHCW yn ei fireinio i'w alinio'n well â'i amcanion strategol.

² Saith egwyddor graidd y Fframwaith Rheoli Perfformiad yw: ffocws strategol a chyfeiriadedd yn y dyfodol, cysylltedd gwybodaeth, materoldeb, crynodeb, dibynadwyedd a chyflawnrwydd, cysondeb a chymhariaeth, a pherthnasoedd rhanddeiliaid.

- 26 Dylai DHCW fod yn gliriach am y camau y mae'n eu cymryd pan fo gwasanaethau'n tanberfformio. Er bod Adroddiad Perfformiad Gweithredol Integredig Mai 2025 yn dangos bod llawer o wasanaethau'n bodloni neu'n gwella perfformiad, mae hefyd yn tynnu sylw at dueddiadau pryderus mewn rhai meysydd. Mae'r meysydd hyn yn cynnwys lefelau staffio, trosiant ac argaeledd, a sut mae digwyddiadau mawr yn cael eu datrys. Nid yw'r materion hyn yn cael eu hegluro'n glir yn yr adroddiad, ac nid oes llawer o fanylion ar ba gamau sy'n cael eu cymryd gan DHCW neu pa mor effeithiol ydyn nhw.
- 27 Mae craffu bwrdd a her ar berfformiad yn parhau i fod yn gryf. Ond mae'r newid diweddar yn statws cynyddu DHCW gan Lywodraeth Cymru yn golygu bod yn rhaid i'r Bwrdd barhau i ganolbwyntio ar fonitro sut mae'r sefydliad yn perfformio'n agos.

Monitro ansawdd a diogelwch

- 28 Mae strategaeth DHCW yn cynnwys ymrwymiad i ymgorffori ansawdd yn ei amcanion. Mae hyn yn cynnwys darparu gwasanaethau digidol o ansawdd uchel a bod yn sefydliad dibynadwy, cynhwysol ac uchelgeisiol.
- 29 Mae gan DHCW fframwaith clir ar gyfer llywodraethu ansawdd a rheoleiddio. Mae'n nodi rolau, cyfrifoldebau, a sut mae atebolrwydd yn gweithio. Mae'r fframwaith yn cynnwys polisiâu ar ansawdd, adrodd digwyddiadau, a chwynion. Mae'n cael ei gefnogi gan gynllun blynyddol sy'n amlinellu blaenoriaethau ansawdd allweddol. Mae'r cynllun yn cynnwys camau gweithredu, amserlenni a mesurau i olrhain cynnydd a chefnogi gwelliant. Mae gan DHCW hefyd broses gref i wirio bod ei systemau digidol yn bodloni safonau diogelwch clinigol a chydymffurfiaeth.
- 30 Mae DHCW yn gweithio i ymgorffori Deddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Ansawdd ac Ymgysylltu) (Cymru) 2020. Mae'n cyflwyno hyfforddiant i'r holl staff eleni. Ond mae'n wynebu heriau fel corff nad yw'n wynebu cleifion oherwydd mae angen iddo gymhwyso safonau a phrosesau ansawdd sy'n canolbwyntio ar y claf i gyd-destun digidol.

- 31 Mae adroddiadau 'Ar Waith bob amser' DHCW yn rhan o'i ymrwymiad i'r Ddyletswydd Ansawdd. Nod yr adroddiadau hyn yw darparu gwybodaeth sydd ar gael yn rhwydd am ansawdd gwasanaethau DHCW, gan sicrhau monitro a gwella parhaus. Mae wedi drafftio'r adroddiadau hyn ar gyfer 2024-25 ond maent yn parhau i fod heb eu cymeradwyo a'u cyhoeddi tra bod penderfyniadau'n cael eu gwneud am eu fformat.
- 32 Mae'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd a'r Pwyllgor Llywodraethu a Diogelwch Digidol yn parhau i chwarae rôl allweddol wrth oruchwylio ansawdd, cydymffurfiaeth a diogelwch clinigol. Mae ail Adroddiad Ansawdd Blynnyddol DHCW, a gyflwynwyd i'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd ym mis Gorffennaf 2025, yn glir ac wedi'i strwythuro'n dda. Mae'n cyd-fynd â'r Ddyletswydd Ansawdd, y Ddyletswydd Gonestrwydd, a'r Safonau Iechyd a Gofal. Mae'r adroddiad yn tynnu sylw at ymrwymiad cryf i wella, gan ddefnyddio enghreifftiau go iawn a chanlyniadau mesuradwy.

Olrhain a monitro argymhellion

- 33 Mae gan DHCW drefniadau rhesymol ar gyfer monitro ac olrhain argymhellion archwilio. Mae'n cadw ei 'log gweithredu archwilio' yn gyfredol i olrhain a monitro gweithredoedd. Mae Cyfarwyddwyr Gweithredol yn adolygu'r log, yn enwedig pan fydd llawer o gamau gweithredu yn dal ar agor. Mae swyddogion yn diweddarau'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd yn rheolaidd ar gynnydd ac mae'r log gweithredu archwilio yn dangos gwelliant cyson.
- 34 Rhoddodd adolygiad dilynol Archwilio Mewnol o'r maes hwn sgôr sicrwydd sylweddol ar y broses olrhain argymhellion. Dangosodd fod DHCW yn monitro ac yn olrhain argymhellion Archwilio Mewnol yn dda. Fodd bynnag, gwelsom fod rhai argymhellion o adroddiadau asesu strwythuredig yn y gorffennol yn dal i fod y tu hwnt i'w dyddiad cwblhau. Mae hyn yn awgrymu y gallai dull DHCW o ddilyn a gweithredu gweithredoedd pendant fod yn gryfach.

Paratoi strategaethau a chynlluniau

Mae gan DHCW strategaeth hirdymor glir a chynllun tymor canolig, ond mae angen iddo wella ei drefniadau ar gyfer cael sicrwydd ar gyflawni, canlyniadau ac effaith

Cynhyrchu strategaethau a chynlluniau allweddol

- 35 Mae strategaeth 2024-2030 DHCW yn nodi gweledigaeth glir a chwe phrif nod. Mae'r rhain yn canolbwyntio ar ddefnyddio offer digidol i wella gofal, ymuno â gwasanaethau, a chodi ansawdd. Mae'r strategaeth yn cyd-fynd yn dda â chynlluniau a strategaethau cenedlaethol, megis Cymru iachach a'r Strategaeth Ddigidol a Data ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol. Mae hefyd yn cefnogi blaenoriaethau allweddol Llywodraeth Cymru, gan gynnwys cyflwyno Ap y GIG a datblygu safonau digidol i wella cyfathrebu rhwng systemau.
- 36 Cynyddodd Llywodraeth Cymru DHCW i Lefel 3 (Monitro Gwell) ym mis Mawrth 2025 oherwydd ei phryderon ynghylch cyflwyno rhaglenni digidol cenedlaethol mawr. Ymatebodd DHCW trwy enwi'r Cyfarwyddwr Materion Corfforaethol / Ysgrifennydd y Bwrdd fel arweinydd a chynhyrchu cynllun gyda 42 o gerrig milltir. Mae'r Pwyllgor Cyflawni Rhaglenni, sydd bellach yn cyfarfod yn amlach, yn monitro cynnydd yn agos. Gyda cherrig milltir allweddol i fod i fod yn hydref 2025, bydd angen i DHCW gynnal cynnydd a rheoli risgiau'n ofalus os yw am gael ei ddad-ddwysáu. Mae hyn hefyd yn cynnwys rheoli'r risgiau sy'n gysylltiedig â cherrig milltir sy'n gofyn am fewnbwn gan bartneriaid allanol.

- 37 Dechreuodd DHCW weithio ar ei Gynllun Tymor Canolig Integredig (IMTP) 2025-28 ym mis Hydref 2025, cyn iddo gael ei ddwysáu gan Lywodraeth Cymru. Gweithiodd gyda staff a phartneriaid allanol i gytuno ar flaenoriaethau. Roedd hyn yn cynnwys trafodaethau gydag Aelodau Annibynnol ym mis Rhagfyr 2024. Ar 14 Mawrth 2025, derbyniodd DHCW llythyr cylch gwaith gan Lywodraeth Cymru hefyd. Cadarnhaodd ddyraniad ariannol DHCW ar gyfer 2025-26 ac amlinellodd y blaenoriaethau y mae Llywodraeth Cymru yn disgwyl eu cyflawni yn ystod y flwyddyn. Cymeradwyodd y Bwrdd yr IMTP yn ei gyfarfod cyhoeddus ym mis Mawrth 2025, yn amodol ar DHCW yn alinio ei gynlluniau â gofynion y llythyr cylch gorchwyl. Yna cyflwynwyd yr IMTP i Lywodraeth Cymru ar amser. Derbyniodd DHCW gadarnhad bod Llywodraeth Cymru wedi 'derbyn' yr IMTP ym mis Awst 2025. Mae cyflwyno gofynion llythyrau cylch gwaith yn amodol ar adolygiad Archwilydd Cyffredinol Cymru ar wahân a fydd yn dechrau ym mis Medi 2025.
- 38 Mae IMTP DHCW yn nodi gweledigaeth, nodau a chymau gweithredu allweddol clir ar gyfer 2025-26. Mae'n cynnwys cenhadaethau, portffolios, canlyniadau disgwyledig, a risgiau. Fel prif strategaeth DHCW, mae'r IMTP yn cyd-fynd yn dda â strategaethau a blaenoriaethau cenedlaethol. Mae hefyd yn cwmpasu tueddiadau ieuchyd a digidol, yn cefnogi nodau llesiant cenedlaethol, ac yn dilyn y pum ffordd o weithio a Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol. Ar gyfer pob cenhadaeth, mae'r IMTP yn amlinellu amcanion, gyrwyr a chanlyniadau, ond nid oes eglurder ynghylch a yw blaenoriaethau yn cael eu hadnoddau yn llawn. Mae'r camau gweithredu allweddol ar gyfer blwyddyn un yn glir, ond nid yw'r manylion ar gyfer blynyddoedd dau a thri mewn rhai achosion wedi'u ffurfio'n llawn.

- 39 Yn fewnol, mae DHCW yn gwneud cynnydd wrth gyflawni ei Raglen Adeiladu Ein Dyfodol a strwythur a phrosesau newydd sy'n canolbwyntio ar gynnyrch (model cynnyrch). Fodd bynnag, mae ei gynnydd wedi bod yn arafach na'r disgwyl oherwydd materion annisgwyl, megis cwymp cyflenwr system meddygon teulu a achosodd seibiant dros dro i gyflwyno'r strwythur model gweithredu newydd yn y Gyfarwyddiaeth Sylfaen, Cymunedol ac Iechyd Meddwl. Mae'r gwaith bellach wedi ailddechrau, ac mae DHCW yn disgwyl ei gwblhau erbyn Hydref 2025. Ond mae hefyd yn wynebu risgiau i gyflawni yn y dyfodol. Mae'r rhain yn cynnwys graddfa'r trawsnewid, gwrthwynebiad posibl staff i newid, ac adnoddau cyfyngedig.
- 40 Mae angen i DHCW hefyd ganolbwyntio ar ddiwallu a chynllunio ar gyfer anghenion ei bartneriaid allanol. Mae ein hadolygiad ar wahân o sut mae DHCW yn gweithio gyda rhanddeiliaid yn tynnu sylw at yr angen iddo gael cynllun a rennir gyda byrddau iechyd ar drawsnewid digidol. Rydym yn argymhell y dylai DHCW esbonio'n glir ei gynlluniau, ei risgiau a'i gamau gweithredu, a chynnwys rhanddeiliaid yn agosach yn ei gynllunio ei hun, a deall blaenoriaethau digidol GIG Cymru yn well. Bydd hyn yn helpu i greu atebion digidol gwell sy'n diwallu anghenion pawb.

Monitro cyflawni strategaethau / cynlluniau

- 41 Mae trefniadau DHCW ar gyfer goruchwyllo ei strategaeth gorfforaethol a'i gynlluniau yn weddol effeithiol. Mae wedi ategu'r IMTP gyda chynllun busnes, gyda cherrig milltir clir. Mae cynnydd yn cael ei olrhain trwy adrodd perfformiad arferol ac adroddiad diweddarau canol blwyddyn i'r Bwrdd. Fodd bynnag, roedd yr adroddiad canol blwyddyn diweddaraf ym mis Medi 2024 ar gynnydd yn erbyn nodau 2024-27 yn canolbwyntio mwy ar gynllunio ac atebolrwydd yn y dyfodol na chynnydd yn erbyn ymrwymadau presennol. Roedd hyn yn ei gwneud hi'n anodd i'r Bwrdd weld pa mor dda y gwnaeth DHCW symud ymlaen yn erbyn ei nodau 2024-27 neu sylwi ar unrhyw oedi, camau a gymerwyd, neu newidiadau i amserlenni. Er bod swyddogion yn darparu diweddariadau ar strategaethau a rhaglenni allweddol, maent yn cael eu hysgrifennu yn bennaf fel crynodebau naratif sy'n colli manylion pwysig. Er enghraifft, nid ydynt yn aml yn dangos yn glir beth sydd oddi ar y trywydd iawn, pa gamau y mae DHCW yn eu cymryd, neu os yw amserlenni wedi newid.

- 42 Mae gan yr IMTP, y Cynllun Datblygu Pobl a Sefydliadol, a'r Cynllun Cydraddoldeb Strategol arweinwyr gweithredol clir a chysylltiadau â nodau strategol. Er eu bod yn cynnwys blaenoriaethau, camau gweithredu ac amserlenni, nid ydynt bob amser yn enwi pwy sy'n gyfrifol am bob gweithred. Er bod cefnogi cynlluniau busnes yn rhoi mwy o fanylion, nid ydynt wedi'u paratoi mewn fformat safonol. O ganlyniad, gall y ffordd y mae swyddogion yn adrodd cynnydd i'r Bwrdd amrywio.
- 43 Mae DHCW wedi sefydlu Grŵp Sicrwydd Strategaeth i wella sut mae'n goruchwyllo ei gyfeiriad strategol. Mae'r grŵp yn gwirio cynnydd yn erbyn nodau allweddol, adolygu ac alinio strategaethau, ac yn gwneud yn siŵr bod iaith a blaenoriaethau yn gyson. Mae hefyd yn rhoi cyngor i berchnogion strategaeth ar sut i wella eu cynlluniau.

Rheoli cyllid

Mae DHCW yn rheoli ei gyllid yn dda, ond mae yna risgiau o hyd sy'n gysylltiedig â chyllid tymor byr sy'n gofyn am reolaeth barhaus

Amcanion ariannol

- 44 Cyflawnodd DHCW ei dargedau ariannol ar gyfer 2024-25, gan dorri hyd yn oed ar reffeniw a gwariant cyfalaf. Ar ddechrau'r flwyddyn, adroddodd ddiffyg sylfaenol o £2.7 miliwn. Trwy gamau a gymerwyd yn ystod y flwyddyn, llwyddodd DHCW i leihau hyn i £0.9 miliwn.
- 45 Ar 30 Mehefin 2025, roedd DHCW yn adrodd am danwariant bach o £180,000 ar reffeniw a £1.4 miliwn ar gyfalaf. Mae'n dal i ragweld y bydd yn aros o fewn ei gyllideb erbyn diwedd blwyddyn ariannol 2025-26.

Cynllunio ariannol

- 46 Mae cynllunio ariannol DHCW yn gryf ac yn cefnogi ei flaenoriaethau strategol. Ar gyfer 2025-26, mae wedi nodi rhai risgiau anochel, fel costau cyflog cynyddol a chwyddiant. Mae hefyd yn wynebu costau ychwanegol o brosiectau strategol, fel pontio cwmwl, gwybodeg canser, a rhedeg Ap y GIG.
- 47 Cymeradwyodd y Bwrdd Gynllun Ariannol 2025-26 DHCW ym mis Mawrth 2025 fel rhan o'r broses gymeradwyo IMTP. Mae'r cynllun yn tybio cyllid o £174 miliwn, ac o'r rhain:
- Mae £149.7 miliwn yn ymwneud â chyllid gan Lywodraeth Cymru, Cytundeb Lefel Gwasanaethau'r GIG, a Thrwyddedu Digidol Cymru Gyfan.
 - £21.4 miliwn o gyllid blynyddol ar gyfer Blaenoriaethau Cenedlaethol gan gyfraniadau Llywodraeth Cymru a GIG Cymru.
 - £2.9 miliwn o gyllid ar gyfer mudo systemau meddygon teulu.
- 48 Eleni, cyflwynodd Llywodraeth Cymru y Gronfa Blaenoriaethau Cenedlaethol Flynyddol, sy'n disodli'r Gronfa Buddsoddi mewn Blaenoriaethau Digidol. Rhoddodd hefyd fwy o hyblygrwydd i DHCW symud arian rhwng rhaglenni. Er bod y cyllid hwn yn cefnogi cyflawni rhaglenni, nid yw'r cyllid yn hirdymor. Fel yr ydym wedi tynnu sylw at y blynyddoedd blaenorol, mae hyn yn ei gwneud hi'n anoddach i DHCW gynllunio dros y tymor canolig a llogi staff ar gysylltiadau tymor hir.
- 49 Mae gan DHCW ymagwedd dda o ddod o hyd i arbedion a gorgyflawni yn erbyn ei darged arbedion cylchol 2024-25. Mae hyn wedi ei helpu i leihau ei ddiffyg sylfaenol. Ond mae cyflawni'r targedau cynilo hyn yn dal i ddod â risgiau i sefydlogrwydd ariannol hirdymor. Er enghraifft, yn 2024-25, rhagorodd DHCW ei nod arbed o £1.5 miliwn £1.2 miliwn arall. Daeth y rhan fwyaf o'r arbedion (£2.2 miliwn) o beidio â llenwi swyddi gwag.

- 50 Mae Cynllun Ariannol 2025-26 yn cynnwys targed arbedion o £4.9 miliwn, ac mae tua £0.8 miliwn ohono yn ymwneud ag arbedion cyflog/swyddi gwag. Erbyn mis Mehefin 2025, roedd DHCW eisoes wedi cyflawni £1.5 miliwn mewn arbedion rheolaidd. O'r £3.4 miliwn sy'n weddill, roedd wedi nodi arbedion o £1.8 miliwn y mae'n hyderus y gall eu cyflawni. Ei nod yw cyflawni'r £1.6 miliwn sy'n weddill drwy gyllidebau cyfarwyddiaeth, gyda chynlluniau arbed i'w cytuno drwy'r broses ddirprwyo gyllideb. Mae DHCW yn rhagweld y bydd yn cyflawni arbedion o £4.2 miliwn, y bydd £3.4 miliwn ohonynt yn ailadroddus.
- 51 Fel rhan o'i ddull effeithlonrwydd ehangach, mae rhaglen 'Dod o Hyd i Fwy o Werth' DHCW wedi nodi ac yn parhau i nodi arbedion gan gynnwys £2.5 miliwn trwy symud systemau i wasanaethau digidol a gynhelir (y cwmwl). Mae'r tîm hefyd yn cynllunio meysydd o ddadfuddsoddi fel ei fod yn dibynnu llai ar arbedion swyddi gwag ac yn hytrach yn gwneud gwelliannau cost hirdymor. Mae cyfle i wella darllenadwyedd, hygyrchedd a chyflwyno adroddiadau rhaglenni gwerth ac adroddiadau arbedion. Dylai'r rhain gyflwyno arbedion ac effeithlonrwydd wedi'u targedu. Er bod DHCW wedi nodi cyfleoedd arbed posibl o £47.9m, nid yw'n hawdd penderfynu yn union beth yw hyn, y gyfran sy'n debygol o gael ei chyflawni, neu sut y byddai hyn yn debygol o effeithio ar gyllid cyfalaf a refeniw ar gyfer y dyfodol.
- 52 Mae DHCW yn datblygu dull newydd sy'n canolbwyntio ar gyflawni a dangos mwy o werth. Fel rhan o'r dull hwn, mae wedi drafftio datganiad gwerth sy'n dangos y manteision a gyflawnir gan bob cyfarwyddiaeth ar draws pedwar maes: rhanddeiliaid ac ansawdd, pobl, prosesau mewnol, a chyllid. Bydd y gwaith hwn yn parhau trwy 2025, ynghyd ag ymdrechion i fesur buddion a deall y gwerth a grëwyd yn well.

Rheolaeth ariannol

- 53 Mae gan DHCW ymagwedd gref at oruchwyllo ariannol. Mae'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd yn derbyn diweddariadau rheolaidd ar weithgarwch gwrth-dwylo, heb unrhyw broblemau wedi'u hadrodd. Mae'r cynllun gwaith gwrth-dwyll yn cyd-fynd â safonau'r llywodraeth ac yn cynnwys gwaith rhagweithiol ac adweithiol. Mae adroddiadau ar bryniannau gwerth uchel a gweithredoedd tendr sengl yn gyson glir ac yn cydymffurfio. Mae colledion a thaliadau arbennig hefyd yn cael eu cwmpasu trwy ddiweddariadau llafar rheolaidd.
- 54 Mae gan DHCW ddealltwriaeth dda o'r hyn sy'n gyrru ei gostau. Mae ei Gynllun Ariannol 2025-26 yn tynnu sylw at risgiau a chyfleoedd. Mae'r rhain yn cynnwys symud i'r cwmwl, y model gweithredu cynnyrch newydd, yr hwb integreiddio data, a lleihau ei gostau ystad. Er bod cyrff iechyd yn derbyn costau a osodwyd gan DHCW mewn cytundebau lefel gwasanaeth yn bennaf, mae angen monitro parhaus o hyd oherwydd risgiau a phwysau ariannol ehangach ar draws GIG Cymru.
- 55 Cyflwynwyd datganiadau ariannol 2024-25 DHCW i'w harchwilio ym mis Mai 2025. Paratodd y rhain i safon dda a chywirodd yr holl gamddatganiadau uwchben y trothwy dibwys. Ystyriodd y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd y datganiadau ariannol diwygiedig ar 26 Mehefin 2025, a chymeradwyodd y Bwrdd nhw ar yr un diwrnod. Cyhoeddodd yr Archwilydd Cyffredinol farn archwilio ddigymhwyso (glân) ar 27 Mehefin 2025.

Monitro perfformiad ariannol

- 56 Mae swyddogion yn adrodd perfformiad ariannol yn uniongyrchol i'r Bwrdd, gydag adroddiadau yn rhoi digon o fanylion ar gyfer adolygiad a herio priodol. Mae'r adroddiadau hefyd yn esbonio'n glir sut mae DHCW yn cyflawni arbedion.

- 57 Mae'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd yn edrych yn fanwl yn rheolaidd ar faterion ariannol allweddol. Mae'r rhain yn cynnwys meysydd fel iechyd ariannol DHCW, cynlluniau cynilo, a'r ffrwd waith 'Dod o hyd i Fwy o Werth'. Mae'r papurau'n esbonio risgiau ariannol yn glir ac yn helpu i gefnogi trafodaethau agored a defnyddiol.
- 58 Canfu ein sylwadau o gyfarfodydd cyhoeddus y Bwrdd fod aelodau'r Bwrdd yn parhau i roi ffocws cryf ar berfformiad ariannol ac arbedion DHCW. Mae swyddogion cyllid yn rhoi atebion clir a manwl i gwestiynau aelodau'r Bwrdd. Mae eu hadroddiadau, ynghyd â chyfranogiad gweithredol gan swyddogion ac aelodau'r Bwrdd, yn helpu i gefnogi penderfyniadau da ac atebolrwydd ariannol.

Argymhellion

59 Mae'r tabl canlynol yn manylu ar yr argymhellion sy'n deillio o'n gwaith.

A1 Dylai'r Pwyllgor Cyflawni Rhaglenni ganolbwyntio mwy ar gamau gweithredu DHCW i fynd i'r afael â materion cyflawni rhaglenni sydd naill ai o fewn rheolaeth uniongyrchol neu allu DHCW i ddylanwadu. **(Paragraff 14)**

A2 Dylai DHCW wneud ei Adroddiad Perfformiad Sefydliadol Integredig yn gliriach. Dylai esbonio pam mae targedau allweddol yn cael eu colli, pa gamau sy'n cael eu cymryd i fynd i'r afael â hyn, a pha mor dda mae'r camau hynny'n gweithio. **(Paragraff 26)**

A3 Dylai DHCW wneud yn siŵr bod diweddariadau'r Bwrdd yn y dyfodol ar gynnydd IMTP yn dangos yn glir pa mor dda yr amcanion presennol yn cael eu cyflawni. **(Paragraff 41)**

A4 Dylai DHCW ddefnyddio templed ac arddull gorfforaethol safonol ar gyfer cefnogi cynlluniau cyflawni i wella cysondeb ac ansawdd adrodd cynllun. **(Paragraff 42)**

Atodiadau

1 Ynglŷn â'n gwaith

Cwmpas yr archwiliad

Fe wnaethom edrych ar y meysydd canlynol ar gyfer y cyfnod Ionawr 2025 i Orffennaf 2025:

- Pa mor dda mae'r bwrdd yn gweithio.
- Pa mor dda mae'r bwrdd yn goruchwyllo risgiau, perfformiad, ac ansawdd a diogelwch gwasanaethau ac yn olrhain argymhellion.
- Pa mor dda mae'r corff yn paratoi strategaethau a chynlluniau allweddol.
- Pa mor dda mae'r corff yn rheoli ei gyllid.

Ni wnaethom edrych ar drefniadau gweithredol y corff.

Cwestiynau a meini prawf archwilio

Cwestiynau

Aeth ein harchwiliad i'r afael â'r cwestiynau canlynol:

- A yw'r Bwrdd yn cynnal ei fusnes yn briodol, yn effeithiol ac yn dryloyw?
- A oes dull corfforaethol cadarn o reoli risgiau, perfformiad, ac ansawdd a diogelwch gwasanaethau?
- A oes dull corfforaethol cadarn o gynhyrchu cynlluniau strategol a goruchwyllo eu cyflawni?
- A oes dull corfforaethol cadarn o gynllunio, rheoli a pherfformiad ariannol?

Meini prawf

Cafodd ein cwestiynau archwilio eu llunio gan:

- Rheolau Sefydlog enghreifftiol, cadw a dirprwyo pwerau.
- Cyfarwyddiadau ariannol sefydlog enghreifftiol.
- Cylchlythyrau a chanllawiau iechyd perthnasol Llywodraeth Cymru.
- Y Canllaw Llywodraethu Da ar gyfer Byrddau GIG Cymru (Ail Argraffiad).

Dulliau

Fe wnaethom adolygu ystod o ddogfennau, gan gynnwys:

- Papurau a chofnodion y Bwrdd a'r pwyllgor.
- Dogfennau llywodraethu allweddol, gan gynnwys Rheolau Sefydlog a Chyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog.
- Strategaethau a chynlluniau allweddol, gan gynnwys yr IMTP.
- Dogfennau rheoli risg allweddol, gan gynnwys Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd.
- Adroddiad Blynyddol, gan gynnwys y Datganiad Llywodraethu Blynyddol.
- Polisiâu a gweithdrefnau perthnasol.
- Adroddiadau a baratowyd gan gyrff allanol perthnasol eraill.

Fe wnaethom gyfwrdd â'r rhanddeiliaid allweddol canlynol:

- Prif Weithredwr,
- Cadeirydd Bwrdd DHCW,
- Cyfarwyddwr Materion Corfforaethol / Ysgrifennydd y Bwrdd,
- Pennaeth Llywodraethu,
- Cyfarwyddwr Gweithredol Cyllid a Sicrwydd Busnes,
- Cyfarwyddwr Gweithredol Strategaeth,
- Cadeirydd y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd / Aelod Annibynnol,
- Cadeirydd y Pwyllgor Llywodraethu a Diogelwch Digidol / Aelod Annibynnol,
- Cadeirydd y Pwyllgor Cyflawni'r Rhaglenni / Aelod Annibynnol, a
- Aelod annibynnol.

2 Argymhellion archwilio blaenorol

Argymhellion rhagorol o adroddiadau asesu strwythuredig blaenorol

Mae'r tabl isod yn nodi'r cynnydd a wnaed gan DHCW wrth weithredu argymhellion o adroddiadau asesu strwythuredig blaenorol.

Argymhelliad	Statws
Argymhelliad 1 2022 Er bod IMTP 2022-25 a'r Cynllun Busnes cysylltiedig yn cael eu cefnogi gan ddyddiadau targed a cherrig milltir clir, nid yw'r wybodaeth hon ar gael ar gyfer cynlluniau a strategaethau corfforaethol eraill. Dylai DHCW, felly, sicrhau bod yr holl gynlluniau a strategaethau corfforaethol yn cael eu hategu gan gynlluniau cyflawni manwl sy'n cynnwys dyddiadau targed a cherrig milltir i hwyluso monitro cynnydd effeithiol a sicrhau sicrwydd a chraffu priodol ar lefel y Bwrdd. Dyddiad cwblhau targed: Rhagfyr 2023	Heb ei weithredu'n llawn (gweler paragraffau 38 i 40) Mae'r argymhelliad hwn wedi'i ddisodli gan argymhellion 3 a 4 o'r adolygiad Asesiad Strwythuredig eleni.

Argymhelliad	Statws
Argymhelliad 2 2023 Mae cyfarfodydd y Bwrdd yn parhau i gynnwys eitem agenda ar wrando a dysgu, sy'n rhoi rhywfaint o fewnwelediad i aelodau'r Bwrdd i effaith digidol ar ddefnyddwyr gwasanaethau clinigol. Fodd bynnag, mae cyfleoedd o hyd i gryfhau'r trefniadau hyn ymhellach. Dylai DHCW, felly, ymgysylltu â chyrrff ieuchyd eraill neu Llais Cymru, i archwilio opsiynau i aelodau'r Bwrdd glywed yn uniongyrchol gan ddinasyddion a defnyddwyr gwasanaethau clinigol. Dyddiad cwblhau targed: Adroddiad blynyddol gwrandao a dysgu erbyn Mawrth 2024 ac ymgysylltu â dinasyddion a chlinigol erbyn Mawrth 2025	Heb ei weithredu'n llawn (gweler paragraff 15)
Argymhelliad 3 2023 Mae DHCW yn wynebu heriau adnoddau i gyflawni ei flaenoriaethau IMTP, ac efallai y bydd cwmpas ei waith trawsnewid arfaethedig yn gofyn am fuddsoddiad sylweddol gan Lywodraeth Cymru ar adeg o gyfyngiadau ariannol sylweddol ar draws y GIG yng Nghymru. Yng ngoleuni'r heriau hyn, dylai DHCW:	

Argymhelliad	Statws
a) bwrw ymlaen â'i waith 'cynnig gwerth' yn gyflym i ddangos effaith digidol ar draws GIG Cymru; a b) datblygu cynlluniau cyn gynted â phosibl sy'n ystyried yn ofalus ei flaenoriaethau mewnol a rhanddeiliaid ei hun a'r hyn y mae'n gallu ei gyflawni o fewn ei amlen adnoddau. Dyddiad cwblhau targed: Medi 2024	a) Ar y gweill (gweler paragraffau 51 a 52) b) Ar y gweill (gweler paragraffau 51, 52 a 54)
Argymhelliad 4 2023 Er bod rhai strategaethau a chynlluniau corfforaethol wedi'u hategu gan gynlluniau busnes / cyflawni clir, nid yw hyn yn wir am bob un ohonynt. Ar ben hynny, mae lle i wella ansawdd ac amllder yr adroddiadau diweddarau strategaeth a gyflwynir i'r Bwrdd. Dylai DHCW, felly: a) sicrhau bod yr holl gynlluniau a strategaethau corfforaethol yn cael eu hategu gan gynlluniau busnes/cyflawni manwl sy'n cynnwys dyddiadau targed a cherrig milltir i hwyluso monitro cynnydd effeithiol a sicrhau sicrwydd a chraffu priodol ar lefel y Bwrdd; a	a) Heb ei weithredu'n llawn (gweler paragraffau 41 a 42) Mae'r argymhelliad hwn wedi'i ddisodli gan argymhelliad 4 o'r adolygiad Asesiad Strwythuredig eleni.

Argymhelliad	Statws
b) gwella ansawdd adroddiadau diweddarau strategaeth i'r Bwrdd a chynyddu amllder goruchwyllo i roi sicrwydd i'r Bwrdd bod strategaethau a chynlluniau corfforaethol yn cyflawni'r effaith a'r manteision a ddymunir. Dyddiad cwblhau targed: Mawrth 2024	b) Ar y gweill (gweler paragraff 41)
Argymhelliad 1 2024 Cryfhau Adroddiad Trosolwg Rhaglenni y Pwyllgor Cyflawni Rhaglenni drwy sicrhau ei fod yn darparu asesiad cliriach o'r risgiau sy'n wynebu partneriaid a rhanddeiliaid eraill lle mae heriau cyflawni rhaglenni sylweddol. Dyddiad cwblhau targed: Mawrth 2025	Ar y gweill (gweler paragraff 14)
Argymhelliad 2 2024 Sicrhau bod adroddiadau uchafbwyntiau'r pwyllgor i'r Bwrdd yn darparu naratif cliriach ar gamau sy'n ofynnol gan y Bwrdd lle mae wedi cael ei rybuddio am faterion. Dyddiad cwblhau targed: Tachwedd 2024	Ar y gweill (gweler paragraff 12)

Argymhelliad	Statws
Argymhelliad 3 2024 Cryfhau Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd (BAF) drwy: • adrodd yn glir ar effaith camau y mae DHCW yn eu cymryd i liniaru prif risgiau; • adlewyrchu'r risgiau o gyflawni ei amcanion llesiant, nawr bod y sefydliad yn ddarostyngedig i ofynion Deddf Llesiant Cenhedlaeth y Dyfodol (Cymru) 2015; a • defnyddio'r BAF yn well ac asesiad risg strategol parhaus i lywio rhaglenni gwaith pwyllgorau a gosod agenda. Dyddiad cwblhau targed: Tachwedd 2024	Cwblhau (gweler paragraffau 22 a 23)
Argymhelliad 4 2024 Sicrhau bod y gofrestr risg gorfforaethol yn nodi ac yn gwahaniaethu'n glir rhwng rheolaethau presennol i leihau tebygolrwydd a champau lliniaru newydd i leihau difrifoldeb risgiau corfforaethol. Dyddiad cwblhau targed: Ionawr 2025	Ar y gweill (gweler paragraff 22)

Argymhelliad	Statws
Argymhelliad 5 2024 Sicrhau bod Cynlluniau Tymor Canolig Integredig yn y dyfodol yn darparu mwy o eglurder ar y blaenoriaethau y mae'r sefydliad yn bwriadu eu cyflawni yn ail a thrydedd flwyddyn y cynlluniau hynny. Dyddiad cwblhau targed: Mawrth 2025	Ar y gweill (gweler paragraff 38)
Argymhelliad 6 2024 Datblygu dull o adolygu effeithlonrwydd, effaith a heriau posibl ei chyflawni strategaeth hirdymor o bryd i'w gilydd. Dyddiad cwblhau targed: Mawrth 2025	Cwblhau (gweler paragraff 41)
Argymhelliad 7 2024 Meintioli'r effeithlonrwydd diriaethol a'r gwerth y mae'r sefydliad yn gobeithio ei gynhyrchu o'i ffrwd waith 'Dod o hyd i fwy o werth' i'w alluogi i fonitro cyflawniad manteision o'r rhaglen ac i ddangos gwell effeithlonrwydd mewnol i'w randdeiliaid allweddol. Dyddiad cwblhau targed: Mawrth 2025	Cwblhau (gweler paragraff 51)

Argymhellion o'n Adolygiad 2024 o Drefniadau Arbed Costau

Ni wnaethom unrhyw argymhellion ar gyfer DHCW fel rhan o'r adolygiad hwn.

Argymhellion o'n Adolygiad 2023 o Drefniadau Cynllunio'r Gweithlu

Gwnaethom bedwar argymhelliad ar gyfer DHCW fel rhan o'r adolygiad hwn. Ym mis Awst 2025, mae DHCW yn adrodd ei fod wedi gweithredu pob un ohonynt.

3 Termau allweddol yn yr adroddiad hwn

Teler	Disgrifiad
Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd	Mae Fframwaith Sicrwydd Bwrdd yn nodi'r risgiau sy'n gysylltiedig ag amcanion strategol y sefydliad, a'r rheolaethau a'r sicrwydd sydd ar waith i reoli'r risgiau hynny.
Rhaglen Adeiladu ein dyfodol	Mae'r Rhaglen Adeiladu ein dyfodol yn fenter sefydliadol gyfan sy'n anelu at ddatblygu gweithlu grymus i ddarparu cynhyrchion a gwasanaethau o ansawdd uchel. Nod Adeiladu ein Dyfodol yw moderneiddio ffyrdd o weithio, offer a phrosesau.
Cofrestr Risg Corfforaethol	Mae Cofrestr Risg Gorfforaethol yn nodi risgiau sylweddol y sefydliad (naill ai'r rhai sydd â sgoriau uchel neu effaith sefydliad gyfan) a'r camau gweithredu sydd ar waith i'w rheoli.
Gwrth-dwyll	Mae gwrth-dwyll yn cyfeirio at y gweithgaredd a wneir gan y sefydliad i atal, canfod ac ymchwilio i dwyllo, llwgrwobrwyo a llygredd. Mae'r gwaith hwn yn cael ei arwain gan Wasanaeth Gwrth-Dwyll y GIG (CFS) Cymru, sy'n gweithredu o dan Bartneriaeth Gwasanaethau a Rennir GIG Cymru.
Mudo System Meddygon Teulu	Mae DHCW yn cefnogi trawsnewidiad arfaethedig Practisau Meddygon Teulu yng Nghymru o'r system glinigol Vision (a ddarperir gan INPS, i EMIS, y gefnogaeth gymeradwy sy'n weddill i systemau meddygon teulu.

Cynllun Tymor Canolig Integredig

Mae Cynllun Tymor Canolig Integredig yn gynllun tair blynedd sy'n nodi sut y bydd y sefydliad yn darparu ei wasanaethau, yn rheoli ei weithlu, ac yn cwrdd â'i ddyletswyddau ariannol i dorri hyd yn oed. Mae'r sefydliad yn cyflwyno ei gynllun i Lywodraeth Cymru i'w gymeradwyo.

Colledion

Mae colledion yn cynnwys pethau fel lladrad, twyll, gordaliadau, neu ddifrod i eiddo.

Model cynnyrch

Mae DHCW yn anelu at symud o brosiect i ddull sy'n seiliedig ar gynnyrch o ddarparu gwasanaethau digidol. Bydd hyn yn creu timau sy'n canolbwyntio ar gefnogi cylch bywyd llawn cynnyrch digidol (nid dim ond caffael hyd at weithredu). Fodd bynnag, bydd angen cyllid parhaus yn hytrach na model cyllido tymor byr.

Ap y GIG

Mae Ap y GIG yn blatfform digidol diogel sy'n caniatáu i gleifion gael mynediad at ystod o wasanaethau'r GIG yn gyfleus trwy ddyfeisiau symudol neu borwyr gwe.

Llywodraethu Ansawdd

Llywodraethu ansawdd yw'r cyfuniad o strwythurau, prosesau ac ymddygiadau a ddefnyddir gan sefydliad, yn enwedig ei fwrdd, i arwain a sicrhau perfformiad o ansawdd uchel, gan gynnwys diogelwch, effeithiolrwydd a phrofiad cleifion.

Cofrestr Buddiannau

Mae'r Gofrestr Buddiannau yn helpu i sicrhau tryloywder drwy gofnodi unrhyw fuddiannau personol neu fusnes aelodau a staff y Bwrdd a allai ddylanwadu ar benderfyniadau.

Llythyr Cylch Gwaith

Mae llythyr cylch gwaith Llywodraeth Cymru, a gyhoeddwyd ym mis Mawrth 2025, yn nodi disgwyliadau cyflawni ar gyfer DHCW ar gyfer y flwyddyn 2025-26.

Cynllun Cadw a Dirprwyo

Mae'r Cynllun Cadw a Dirprwyo yn nodi pa gyfrifoldebau sy'n aros gyda'r Bwrdd a pha rai sy'n cael eu trosglwyddo i bwyllgorau a swyddogion gweithredol, ynghyd â threfniadau adrodd i sicrhau goruchwyliaeth briodol.

Gweithred Tendr Sengl

Gweithredu Tendr Sengl yw pan fydd sefydliad yn prynu nwyddau neu wasanaethau gan un cyflenwr heb fynd trwy broses gystadleuol, fel arfer oherwydd mai dim ond un opsiwn addas neu angen brys sydd yna.

Taliadau Arbennig

Taliadau arbennig yw taliadau untro a wneir mewn sefyllfaoedd anarferol - fel iawndal neu ystumiau ewyllys da - sy'n disgyn y tu allan i weithgaredd busnes arferol y sefydliad.

Cyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog

Mae Cyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog yn nodi'r cyfrifoldebau, y polisiâu a'r gweithdrefnau ariannol a fabwysiadwyd gan y sefydliad.

Rheolau Sefydlog

Mae rheolau sefydlog yn nodi'r rheolau a'r gweithdrefnau y mae'r sefydliad yn gweithredu ac yn gwneud penderfyniadau.

Rheoli Prosesau Ystadegol

Mae siart SPC (Statistical Process Control) yn offeryn a ddefnyddir i fonitro a rheoli proses trwy ddulliau ystadegol. Mae'n helpu i ddeall amrywioldeb y broses a nodi unrhyw batrymau anarferol a allai nodi materion neu feysydd i'w gwella.

TenTalks

Mae TenTalks yn ddigwyddiadau byw 30 munud a gynhelir ar bynciau penodol, er enghraifft, gwrth-dwylo, ymddygiad sefydliadol, a chyflwyniadau aelodau'r Bwrdd.

**Deddf Llesiant
Cenedlaethau'r
Dyfodol (2015)**

Mae'r Ddeddf hon yn ei gwneud yn ofynnol i gyrff cyhoeddus yng Nghymru weithio'n gynaliadwy ac ar y cyd i wella llesiant ar draws meysydd cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol, drwy osod nodau hirdymor (a elwir yn amcanion llesiant), cynnwys dinasyddion, a gwneud penderfyniadau sy'n ystyried yr effaith ar genedlaethau'r dyfodol.

4 Ymateb y rheolwyr i'n hargymhellion archwilio

Argymhelliad	Ymateb y rheolwyr	Dyddiad cwblhau	Swyddog cyfrifol
A1 Dylai'r Pwyllgor Cyflawni Rhaglenni: 1.1 Canolbwyntiwrch fwy ar gamau gweithredu DHCW i fynd i'r afael â materion cyflwyno rhaglenni sydd naill ai o fewn rheolaeth uniongyrchol DHCW neu'n gallu dylanwadu. 1.2 Sicrhau goruchwyliaeth a herio digonol ar y rhaglenni a'r mentrau digidol llai, yn enwedig y rhai a adroddir ar hyn o bryd neu y dylid eu hadrodd yn ei eitem agenda "Prosiectau a Rhaglenni Eraill" i'r Pwyllgor Cyflawni Rhaglenni.	Adrodd i'r PDC yn y dyfodol i fod yn gliriach ar y materion y gall DHCW eu rheoli neu ddylanwadu'n uniongyrchol a bod yn eglur lle na ellir rheoli'r materion cyflenwi yn uniongyrchol, ac adroddiadau uwchgyfeirio i'r Bwrdd i ganolbwyntio ar feysydd o fewn rheolaeth uniongyrchol neu allu DHCW i ddylanwadu.	Mehefin 2026	Cyfarwyddwr Materion Corfforaethol / Ysgrifennydd y Bwrdd
A2 Dylai DHCW wneud ei Adroddiad Perfformiad Sefydliadol Integredig yn gliriach. Dylai esbonio pam mae targedau allweddol yn cael eu colli, pa gamau sy'n cael eu cymryd i fynd i'r afael â hyn, a pha mor dda mae'r camau hynny'n gweithio.	Mae Tîm Perfformiad DHCW yn adolygu'r dull o ymdrin â'r adroddiad perfformiad sefydliadol ac fel rhan o'r broses hon bydd yn fwy eglur pam mae targedau'n cael eu colli, pan fyddant yn cael eu colli, y camau a gymerwyd i fynd i'r afael â nhw a pha mor effeithiol y maent yn bod.	Mehefin 2026	Dirprwy Brif Weithredwr / Cyfarwyddwr Gweithredol Cyllid

Argymhelliad	Ymateb y rheolwyr	Dyddiad cwblhau	Swyddog cyfrifol
A3 Dylai DHCW wneud yn siŵr bod diweddariadau'r Bwrdd yn y dyfodol ar gynnydd IMTP yn dangos yn glir pa mor dda yr amcanion presennol yn cael eu cyflawni.	Mae'r IMTP DHCW yn nodi hierarchaeth o genadaethau strategol, portffolios cyflawni, amcanion blynyddol a cherrig milltir cyflawni. Mae diweddariadau'r bwrdd ar gynnydd IMTP yn dangos sut mae cerrig milltir cyflawni wedi'u cyflawni, trwy gydol y flwyddyn. Bydd adroddiadau cynnydd yn dangos sut mae cynnydd yn erbyn cerrig milltir cyflawni yn cyfrannu at gyflawni amcanion blynyddol.	Gorffennaf 2026	Cyfarwyddwr Gweithredol Strategaeth
A4 Dylai DHCW ddefnyddio templed ac arddull gorfforaethol safonol ar gyfer cefnogi cynlluniau cyflawni i wella cysondeb ac ansawdd adrodd cynllun.	Mae IMTP DHCW yn disgrifio amcanion a chyflawni cerrig milltir sy'n cyd-fynd â strategaethau DHCW. Safon Bydd templed adrodd yn cael ei ddatblygu sy'n dangos pa amcanion a cherrig milltir blynyddol sydd wedi'u halinio â phob strategaeth, a bydd hyn yn cael ei gynnwys mewn diweddariadau strategaeth i'r Bwrdd drwy'r Grŵp Sicrwydd Strategaeth.	Mehefin 2026	Cyfarwyddwr Gweithredol Strategaeth.

Amdanom ni

Mae Archwilydd Cyffredinol Cymru yn annibynnol ar Lywodraeth Cymru a'r Senedd. Rôl yr Archwilydd Cyffredinol yw archwilio ac adrodd ar gyfrifon Llywodraeth Cymru, y GIG yng Nghymru a chyrrff cyhoeddus cysylltiedig eraill, ynghyd â chyfrifon cynghorau a chyrrff llywodraeth leol eraill. Mae'r Archwilydd Cyffredinol hefyd yn adrodd ar y defnydd o adnoddau gan y sefydliadau hyn ac yn awgrymu ffyrdd y gallant wella.

Mae'r Archwilydd Cyffredinol yn cyflawni ei waith gyda chymorth staff ac adnoddau eraill Swyddfa Archwilio Cymru, sef corff a sefydlwyd i gefnogi, cynghori a monitro gwaith yr Archwilydd Cyffredinol.

Archwilio Cymru yw'r term ymbarél a ddefnyddir ar gyfer Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru. Mae'r rhain yn endidau cyfreithiol ar wahân gyda'r rolau gwahanol a amlinellir uchod. Nid yw Archwilio Cymru ei hun yn endid cyfreithiol.



Archwilio Cymru

Ffôn: 029 2032 0500

Ffacs: 029 2032 0600

Ffôn testun: 029 2032 0660

E-bost: post@archwilio.cymru

Gwefan: www.archwilio.cymru

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg.

We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English.